

Povídky do roku 2010

Lenka Martinková

Co vidí zrcadlo?

Před časem mi někdo řekl, že zrcadlo je branou do jiných světů. Do jiných světů? Ano, přesně takhle to znělo. Na jedné straně ten náš – každodenní realita a na druhé... Co vlastně? Znetvořené tváře lidí, kteří se před námi podívali do zrcadla? Jsou znetvořené nenávistí, hněvem, zlobou?

Nebo tam, ve světě za zrcadlem – jak jinak jej nazvat? – jsou duše těch, na něž vzpomínáme na dušičky? Jsou tam a plochou zrcadla nás jako podivným průhledem sledují. Hodnotí naše jednání, mají radost z úspěchů.

Snad tam byli „uklizení“ pohanští bohové, kteří čekají na nejvhodnější dobu návratu, jak tvrdí někteří autoři fantasy? Taky tam nemusí být nic. Zrcadlo je přeci jenom obyčejné sklo, které má jednu stranu začerněnou, aby odráželo náš obraz. Aspoň tak to tvrdí vědci a fyzikáři obzvláště. A tím se tolik liší od obyčejné skleničky, kterou jednoduše dáme do myčky a je připravena k dalšímu použití!

Ale to by pak ten, o němž jsem psala na začátku, neměl pravdu... Zrcadlo je složitý stroj, který si zaznamenává události na obou stranách a někdy nám ukáže ten jiný, druhý svět, někdy jeho obyvatelům ten náš. Mám pravdu? To už je jen na vás.

Dějepisář

Před zamčenou třídou postával hlouček šestáků. Nikdo z nich ani nehlesl a všichni sledovali smějící se partičku devátáček.
„Co je?! Co na nás furt tak zíráte?!“ křikla na ně jedna z nich a pak se otočila ke svým přítelkyním. „Počkej!“ zavolal šesták, který vypadal nejmíň na osmáka a chytil ji za rameno. „Nešáhej na mě, jo?“ setřásla jeho ruku a o poznání klidněji se zeptala: „Tak co se děje?“ Chlapec hledal pomoc u svých přátel, ale ti si ho nevšimli. No nazdar. – pomyslel si. Pokusil se usmát a začal vysvětlovat, že mají toho mladého dějepisáře, co o něm jdou po celý škole takový řeči, jako že na hodiny chodí v dobovém obleku i se zbraněma, který pak předvádí.

Devátáčka horlivě přikyvovala a když domluvil, zeptala se svých přítelkyň: „Řekneme mu to?“ Protože se nedočkala žádné odpovědi, oslovila je ještě pro jistotu jmény: „Adri? Zdeni?“ Teprve teď se vzpamatovaly a návrh odsouhlasily.

Chlapec jim znovu převyprávěl, co o učiteli ví a dívčí trojlístek se začal smát. „A to je všechno?“ ujišťovaly se, když se trochu uklidnily. Oslovený přikývl. „Tak to toho moc není.“ ušklíbla se Adriana a navrhla, že by si měli jít někam sednout a zasvětit nováčka do učitelových vyučovacích metod.

Usadili se na lavičku u topení. „Nastoupil, když my jsme začaly chodit do šestky.“ vzpomínala Zdeňka a vzápětí se rozvyprávěla: „Na první hodinu přišel oblečený v kůžích a představil se jako pravěký lovec Vítězslav. Pak nám chvíli vyprávěl o svém životě a my si z toho měli dělat výpisky. Když zazvonilo, trhl sebou a zařval že se do příští hodiny objeví mamuti, tak ať se vyzbrojíme a zmizel v kabinetu.“

Adri jí rukou naznačila, že to z vyprávění o pravěku už stačí a sama se ujala slova: „Jo, je to blázen, ale neškodnej... Taky bylo skvělý, jak jsme brali starověký Egypt. To jsme balzamovali Tutanchamona. Učitel byl hlavní balzamovač. Na hlavu si dal šakalí masku a pořád něco mumlal a my jsme pracovali podle toho, co řekl. A hodinu před tím jsme vyráběli kanopy.“

Šestáček se nadechl, aby se zeptal, co že to vlastně vyráběli, ale do řeči mu skočila Mirka: „Nevíš, co to jsou kanopy? Klid, za půl roku budeš starší a moudřejší a budeš to vědět.“ Pak se ušklíbla a slíbila, že bude vyprávět poslední příhodu. Poslední a taky nejnovější, protože se stala minulý rok. „Brali jsme třicetiletou válku. Na hodinu se přiřítíl v kompletní uniformě švédských mušketýrů. V jedný ruce mušketu, ve druhý podstavec a hnal nás na hřiště. Když jsme tam byli všichni, zbraň nabil a vystřelil. Po druhý už vystřelit nestihl, protože tam přijeli policajti a mušketu mu zabavili. Později jsme se dozvěděli, že muže zákona povolal zástupce ředitele, protože si myslel, že nějaký student napadl svoje spolužáky. Prostě jako v Americe. Ale stejně nejlepší byla další hodina, kdy Vítězslav přinesl píku a nám se omluvil, že pokus o připravení muškety k boji nevyšel a tak nám ho předvede jindy.“

Zazvonilo. Šestáček se rychle rozloučil a přidal se ke svým spolužákům. Ti se kolem něho shlukli a ptali se, co zjistil. „Jste srabi, pánové,“ odsekl, „kdybyste šli se mnou, tak to taky víte.“ Pak jim bleskově převyprávěl, co se dozvěděl a dodal: „Jenom bych rád věděl, kde na to bere.“

„Na co?“ ozvalo se za ním. Když se otočil, uviděl asi třicetiletého muže v saku a kalhotách do společnosti. Vypadal spíš jako pojišťovací agent, než potrhlý dějepisář.

„Ach, vy myslíte střelbu z muškety a další moje výstřednosti? Chyby z mladické nerozvážnosti. Vás nic takového čekat nebude... Ale abych vám odpověděl na otázku, kde na to беру peníze, prozradím vám, že jsem zdědil několik domů, které mi teď vynášejí dost na to, abych mohl spokojeně žít a věnovat se svým zálibám, mezi které patří i učitelství.“ Mluvil

klidně a vyrovnaně s laskavým výrazem ve tváři. Přesně takhle si zvědavý šesták představoval kněze.

Učitel odemkl třídu a žáci se urychleně usadili v lavicích. Vítězslav si sedl na katedru, představil se a začal vykládat novou látku.

Jeden z posluchačů se přihlásil a oznámil: „Pane učiteli, vy jste nám zapomněl říct, jaké máme mít sešity.“ Učitel se na chvíli zarazil a pak oznámil: „Nenene! Žádný pan učitel. Jmenuji se Vítězslav. Tak mi říkejte! A když mi budete chtít vykat, tak pan Vítězslav... Jak zněla otázka? Může mi ji někdo zopakovat, prosím?“ obrátil se na třídu.

„Jaké máme mít sešity, Vítězslave!“ ozvalo se z prvních lavic a učitel pohodil hlavou. „Sešity? Jaké chcete. Nebo třeba pište na papír. Jak vám to vyhovuje.“ odpověděl a dál se věnoval probírané látce.

Chlapec, který se o učiteli snažil před hodinou zjistit co nejvíc, teď nedůvěřivě vrtěl hlavou. Vždyť Vítězslav na hodinu nepřinesl žádný kyj ani jiný pravěký předmět. Je to sice první hodina, ale co říkaly ty holky?! – říkal si a pozorně sledoval vyučujícího. Na druhou stranu, neměl důvod muži procházejícímu se před tabulí nevěřit, že to byly chyby z mladické nerozvážnosti.

Hodina začala nudit jeho souseda v lavici a tak si z tašky vyndal časopis a dal se do čtení pod lavicí. Než se rozhodl, který z článků si přečte, stál nad ním Vítězslav. „Tak tebe nezajímá můj výklad?“ zeptal se a přísně si měřil svého svěřence. Laskavý výraz zmizel z jeho tváře. „Co to čteš? Ukaž!“ Počkal, až mu žák časopis podá. „Tak archeologii? Zabavuje se do konce pololetí.“ oznámil suše a dál se věnoval výkladu o lovu mamutů.

Zazvonilo a šestáci se hrnuli ke dveřím. „No tak počkat!“ křikl za nimi učitel. „Na příští hodinu si přinesete násadu od smetáku, budeme vyrábět oštěp. Teď můžete jít.“ oznámil a zmizel v kabinetu.

Lavičky

Proti lavičkám všeobecně nic nenamítám. Jeden nikdy neví, kdy člověku do boty spadne kámen a bude si potřebovat sednout, aby ho dostal ven. Služby veřejného posezení člověk ocení i po namáhavé turistické výpravě...

A právě o to víc mi vadí, že laviček „záhadným“ způsobem ubývá. Nemám na mysli nápisy stylu: MIRKO, JÁ TĚ MILUJU ♥, protože na nich se – na rozdíl od ztracených laviček – sedět dá. A ještě to může působit jako masáž sedacích svalů. Neuznávám to, jen se snažím dívat na problém z té lepší strany.

Teď mám na mysli akce stylu: „Přátelé, pojďte a rozbijme co nejvíc laviček!“ To pak dopadne tak, že lavička u jezírka s labutěmi vypadá následovně: opěradlo dělá potápěčský průzkum mezi kapry žijícími v jezírku, sedák může posloužit tak akorát jako základ táboráku. Obvykle betonový základ lavičky odolá. Je však posprejován, či jinak zkrášlen a musíte uznat, že důchodci, kteří každodenně chodí krmit labutě, nebudou na studeném sedět ani náhodou.

Pokud lavička vydrží první pokus, druhý už zcela jistě neustojí. Druhým způsobem, jak lavičku jistojistě oddělat je její krádež - zvlášť je-li kovaná, nebo jinak zdobená a hodila by se do upravené zahrady. Kdo by odolal mít zánovní lavičku takřka zdarma (když ovšem pomínu těch pověstných pět prstů a případnou pokutu či jiný postih, pokud je viník natočen bezpečností kamerou a zcela náhodou se tím někdo zabývá)?

Že jsou lavičky zabetonované do země, nebo přivázané ke sloupu veřejného osvětlení? Nemyslíte si, že čím větší adrenalin je při krádeži, tím lépe? Nějaký řetěz, vedoucí k lampě, nejlépe překoná super nový technický výstřelek.

Po zmizení je lavička natřena na jinou barvu, nebo jinak upravena. Případně dřevěná část poslouží jako základ táboráku a kovové části skončí ve sběru. Koruna ke koruně... Někaké peníze se vždycky hodí...

Na co nejsou peníze

Představte si tu situaci: Ve městě je několik škol, ale žádná nemá bezbariérový vstup. Dále je tam několik parků, kde si není na co sednout a když si chcete sednout na trávu, tak vás od toho odradí několik psů a jejich majitelů, kteří své miláčky nechávají vykonat potřebu do trávníků a pak po nich neuklidí. Jestliže se rozhlédnete lépe, v trávníku najdete i pár stříkaček...

V parcích se v pravidelných intervalech střídají lidé se svými čtyřnohými miláčky, matky s malými dětmi, znovu pejskaři, školáci a za tmy přicházejí na řadu feťáci. Pak nastává nový den a vše se opakuje znovu.

Základní škola je hned vedle hlavní silnice, na které řidiči běžně překračují povolenou rychlost. Na dohled od školy není ani jeden semafor, přechod, nebo zpomalovací pás. Je na denním pořádku, že silnici přebíhají žáci, jejich rodiče a často i učitelé...

Když někdo přijde s nápadem, jak takovéto problémy vyřešit a obrátí se s tím na příslušná místa, obvykle dostane odpověď, že tento měsíc město využilo peníze na nové lavičky. Často si takovýto člověk uvědomí, že ani nepostřehl, že by se někde nové lavičky objevily. Začne pátrat, kterou část města tohle štěstí potkalo a jde se tam i podívat. A co vidí?!

Polovina laviček beze stopy zmizela, zbytek byl rozbit a trosky jsou posprejovány vulgárními 'kresbami' a nápisy...

Na Pr a ž s k é m H r a d ě

Stáli na Svatojiřském náměstí a rozhodovali se, jestli navštíví zdejší kostely, nebo se raději půjdou podívat do Zlaté uličky. A nebyl by lepší starý královský palác? Nakonec zvítězila basilika sv. Jiří. Do dveří zrovna vcházeli početný zástup lidí. Že by nějaká výprava? A proč by se k nim nemohli přidat? Došli ke dveřím a zeptali se muže, který štípal lístky, jestli vstupenky také prodává. „Vstupenky?“ zeptal se nechápavě. Návštěvníci přikývli. „Já ale vstupenky neprodávám.“ bránil se. „Dobře. Kde bychom je tedy mohli sehnat?“ zeptal se muž. Štípač lístků oznámil, že buď ve Zlaté uličce, nebo ve starém královském paláci. „Co je blíž?“ optal se znovu návštěvník. Vrátný pokrčil rameny: „A kudy chcete z Hradu odejít?“

Pochopili, že tady už nic nezjistí. „No tak nashledanou.“ Vydali se ke královskému paláci. Tam alespoň trefili. Tím, jestli najdou Zlatou uličku si tak úplně jistí nebyli.

Pokladna v paláci byla opuštěná. Podívali se na sebe a ten pohled říkal jedině: budeme čekat, až někdo přijde? Tedy, jestli vůbec někdy někdo přijde...

„Tickets, please!“ ozvalo se tiše za nimi. Stará uvaděčka si je přísně prohlížela. Muž se ozval: „My si chceme tickets koupit!“ „Tady?“ Přikývl. „My ale vstupenky nevedeme.“ oznámila udiveně. „Jak jste na to, proboha, přišel?“ Usmál se a ukázal ke svatému Jiří. „Váš kolega, co tam cvaká lístky.“ Upozornila je, že jedině místo, kde se dají sehnat, je hlavní pokladna na prvním nádvoří. Muž přikývl a rozloučili se.

„Jen aby... Jen aby...“ mumlal si, zatímco kolem sv. Víta procházeli na určené místo. To už se před nimi otevřel pohled na prosklené dveře, před kterými stála tabule s nápisem **Pokladna**, pod kterým bylo doplněno: **Přednostně pro průvodce**.

Muž se pousmál a obrátil se na osobu, která ho doprovázela: „Jsme průvodci?“ Pokrčila rameny. Teoreticky by se za ně mohli vydávat... Přidali do kroku. Ke dveřím dorazili právě ve chvíli, kdy zvony z věží sv. Víta ohlásily právě poledne.

Muž vešel, ale hned na prahu se otočil a s omluvným výrazem jí oznámil: „Closed.“ Pak si všiml, že v rohu nádvoří jsou ještě jedny dveře s nápisem pokladna. Proč by nemohli zkusit sehnat vstupenky tam?

Muž vybral vhodnou kreditní kartu a postoupili k přepážce. „Good morning!“ pozdravil mladík a cosi nařukal do počítače. „Dobrý den.“ odpověděli mu návštěvníci a mladík překvapeně povytáhl obočí. (Češi už na Hrad nejspíš nezavítali pěkně dlouhou dobu!) „Dvakrát svatého Jiří, bych prosil.“ oznámil muž. Prodáváč zalapal po dechu. „Svatého Jiří? Ono tu něco takového je? Já ale v počítači nic nemám! Mohli byste mi na plánu ukázat, kde je?“ Muž se otočil ke své společnosti a prohlásil: „Pojd' mu to vysvětlit. On normálně neví, kde je tady sv. Jiří.“

Přistoupila k plánu, ale po hledané basilice jako by se slehla zem. Tedy vlastně mapa. „Já ji tam nemůžu najít.“ Teď se k plánu sklonil i muž a nakonec, po delší době navrhl, jestli to není ta 37. A byla to ona. Mladík se opět podíval na obrazovku počítače, hledajíc cenu vstupenek do budovy číslo 37. „Ne, nic takového tu nemám. Jedině, že byste si koupili velký okruh.“

Návštěvníci se zatím ještě ovládali. „Kolik stojí?“ zeptal se muž a když se dozvěděl, že 400 Kč na osobu, mírně zbledl. Pak oba shodně prohlásili, že je to drahé a nemají tolik času, aby si mohli projít celý Hrad. „A nějaký malý okruh nemáte?“ zeptal se muž, když se trochu vzpamatoval.

Mladík se podíval do počítače a prohlásil, že nic takového nemají. Muž nevěřičně kroutil hlavou, ale nakonec se rozhodl: „Tak naschle!“ a vypochoďoval z pokladny.

Stáli na nádvoří a rozhodovali se, co teď. „Tak půjdeme aspoň do Marie.“ navrhla a dodala, že jsou to jenom zbytky obvodových zdí a vstupné se tam neplatí. Nebyl proti. Vydali

se ke kostelíku Panny Marie, který nakonec nenašli a už se nehodlali ptát dalších zaměstnanců Pražského Hradu.

Člověk, tvor nepoučitelný

Člověka ovlivňuje všechno, na co si vzpomene – televize, rádio, knihy, noviny a časopisy, rodina, kamarádi a tak dál. K televizi se rovnou vztahují reklamy a filmy. A pak se divíte, když se v novinách dočtete: Dítě v nepřítomnosti matky vyskočilo z okna, dle vzoru v tom a tom filmu, protože si myslelo, že se mu nemůže nic stát. Utrpělo otřes mozku a zlomilo si nohu. Matka je zdrcena. Více na straně 6... Někteří rodiče jsou takoví, že řeknou svému potomku: „Tak, Jardo, sedni si k telce, my ještě máme nějakou práci...“ a místo toho, aby pracovali, jdou si na Internetu pouštět díly svého oblíbeného seriálu, které jim ‘utekly’. Musím tvůrce jistě televizní reklamy pochválit. Když jsem viděla jejich reklamu (proč jsou reklamní bloky zrovna v té nejzajímavější části dokumentu?!), kde bylo napsáno: TOTO JE JEN REKLAMA – NEOPAKUJTE!. Musíte uznat, že to tvůrci reklamy dobře vymysleli. Teď je větší naděje, že už to žádný ‘chytrák’ opakovat nebude. Anebo další příklad: žádný rodinný příslušník nevyužívá vulgární výrazy, ale jejich potomek jede třeba na tábor a tam se mezi svými vrstevníky, vulgární mluvu používajícími, naučí tolik výrazů, že rodiče po jeho návratu nestačí koukat. Ve všech pracovních sešitech češtiny se píše: JESTLIŽE TI NĚKTERÁ PRAVOPISNÁ CVIČENÍ NEŠLA, VÍC ČTI, POMŮŽE TI TO ZAPAMATOVAT, JAK SE JEDNOTLIVÁ SLOVA PÍŠÍ. ZVLÁŠTĚ, JETLI MÁŠ DOBROU VIZUÁLNÍ PAMĚŤ. Rada je to dobrá, ale ZA PRVÉ: jak má žák prvního stupně vědět, co je to vizuální paměť, když to neví ani někteří dospělí a ZA DRUHÉ: jak si má člověk zapamatovat správný pravopis některých slov, když jsou na každé stránce alespoň dvě chyby? Jen si to představte! Kniha, která má 200 stránek, obsahuje kolem 400 chyb. A podobně je to i u novin a časopisů. Většinou tyhle chyby člověka zatahají za oči. Ale co když ne? To je většinou jedno a tak se chudák žák naučí psát s hrubkami. Nebo když člověk neustále poslouchá názory jen jedné strany a nepřemýšlí u toho... Pak si nedokáže vytvořit vlastní názor. Člověk je, chtě nechtě ovlivňován neustále, kladně i záporně a nic s tím neudělá... Leda, že by byl zavřený v místnosti bez rádia, televize atd. Ale i tak by byl ovlivňován...

O s v a t ě m k n í ž e t i

Toho dne kolem boleslavských hradeb obcházela smrt se svojí kosou. Zvony z kostela sv. Kosmy a Damiána svolávaly s naléhavou úpěnlivostí věřící k modlitbě.

Kníže Václav vstával časně ráno. Nad tůní se vznášela mlha. Blížil se podzim, který sliboval hojně deště. Kníže odhodil medvědí kůži, kterou měl jako příkrývku a oblékl se do denního šatu. Z nádvoří hradiště svého bratra Boleslava slyšel hlasy čeledi, krmící dobytek. To už je tak pozdě? - řekl si, když vcházela na cestu vedoucí ke kostelu. Proti sobě uviděl bratra, jenž se vracel od horní brány. Pozdravili se. "Co tak brzy, Boleslave?" zeptal se český kníže, když se míjeli. "To víš - zkontrolovat strážce... Slyšel jsem ale, že chceš dneska odjet..." Václav přikývl. "Pomodlím se a jakmile mlha trochu ustoupí, vyrazím na cestu."

Boleslav si začal nenápadně mnout ruce. "Ale bratře, být sebou, ještě bych tu zůstal. Chci ti ukázat, co mám v plánu tady změnit." "Ne! Zítra je svátek Archanděla Michaela, a proto musím být už zítra v Praze. Nezlob se na mne." Boleslav se omluvil, že musí ještě zkontrolovat stáje. Václav souhlasil: "A já potřebuji mluvit s Podivenem." Rozloučili se lehkým kývnutím hlavy a každý si šel po svém.

"Cos mi chtěl včera večer?" zeptal se kníže, když před ním Podiven pokorně poklekl. "Slyšel jsem, že tě chce tvůj bratr Boleslav zabít, pane!" "Nesmysl! Co jsi zase poslouchal?!" "Pane, včera jsem šel kolem hodovní síně a jasně jsem slyšel, jak se tvůj bratr domlouvá se svým družiníkem Hněvsou na způsobu, jak tě zprovodí ze světa."

Václav přikývl. Vstal z lavice a dříve, než odešel, řekl, ať za ním Podiven přijde do kostela.

Setkal se s Boleslavem. Chtěl mu poděkovat za pohostinství, ale bratr se na něj vrhl s mečem v ruce. Kníže jej povalil na zem a zbraň mu vykroutil z ruky. "Bratře, co tě to napadlo?" Boleslav hlasitě oddechoval. Po chvíli se vzpamatoval z předchozího šoku. Vzepřel se na loktech a začal křičet: "Pomoc! Družiníci, kde jste kdo? Napadl vašeho pána!" Václav nad ním stál a pohrdavě na něj shlížel. "Tohle bych do tebe nikdy neřekl. Nikdys' nebyl nejpokornější, ale tohle..." Nedomluvil. Přiběhl Hněvsa a ťal knížeti po ruce. Václav se chytil za poraněné předloktí a utíkal ke kostelu. Narazil do jeho masivních okovaných dveří. Myslel si, že vpadne přímo mezi lavice. Leč dveře nepovolily. Zoufale se chytil klepadla. Za zády slyšel sípavý dech vrahů. Bušil do vrat, křičel ze všech sil, ale nikdo neotevřel.

Otočil se. Proti sobě viděl špici kopí a blýskající se ostří mečů. Stál s hlavou hrdě vztyčenou. Pomalu se uklidňoval. Věděl, že se za chvíli setká se svojí babičkou Ludmilou...

Pr o č p í š u ?

Píšu všude – ve škole, v autobuse, cestou domů, nebo na kroužek, vymyslím další a další příběhy. Píšu vlastně celý den. Spolužáci mě tak trochu považují za blázna, když sedím v lavici a píšu, zatímco on si zkracují přestávku házením mokré houby. Přitom ani nevědí, kolikrát mi svým chováním přinesli inspiraci...

Nevadí mi, když mi čtou přes rameno. Nechám je, aby mi přímo pod rukou brali popsané papíry. Víím, že mi je stejně vrátí, tak co bych se strachovala? Kdyby si o mě opravdu mysleli, že jsem takový blázen, nechtěli by si ode mně nic přečíst...

Po chvíli mi spolužačka znechuceně podává poslední list papíru. „Zase historie! Píšeš ty o něčem jiném?“ ptá se mě. Nemyslí to nijak zle – prostě pošťuchuje. „No, kdybys mi navrhla nějaký téma, možná bych psala něco... lepšího.“ odpovím jí a pokračuju v psaní.

Stojí nade mnou a sleduje, jak se stránky sešitu literatury plní mým škrabopisem. Občas se vrátím, přeškrtnu slovo, nebo celou větu a píšu dál. Spolužačka mlčí. Co ji mohlo tak překvapit? Vzhlednu. Místo ní nade mnou stojí vyučující. Nespouští oči ze skoro popsaného sešitu na mojí lavici. A to dneska máme mít sloh! Jak jsem mohla zapomenout?

Omluvím se. Sešit putuje do tašky... Teď nemám do čeho psát. Moje ruka vystřelí k bílému stropu třídy. Učitel se na mě přísně podívá. „Co se děje?“ ptá se odměřeně. „Omlouvám se, zapoměla jsem doma sešit na literaturu.“ „Ano? A ten sešit, do nějž jsi psala, byl do kterého předmětu?“ blíží se k mojí lavici. „To byl... zeměpis!“ vyhrknu bez přemýšlení.

Odchází. Zápis do třídnice a nadiktuje nám dnešní téma. Sloh... Proč alespoň jednou za měsíc musíme psát sloh? Název práce, na další řádek jméno a pod něj osnovu. K čemu mi je osnova, když ještě nevím, jak celý sloh pojmu?! Vždyť vyprávění o mezilidských vztazích může vypadat různě – třeba jako horor, nebo dívčí román a nebo radši historická povídka?

Okusuju konec propisky. Dívám se na papír ležící na stole. Otočím se k sousedce: „Proč jsi mě neupozornila, že je ve třídě?“ Vysvětlí mi to prý během přestávky. Těším se, jak si to s ní o přestávce vyřídím. Ne fyzicky, natož verbálně!... Psace! Poupravím příhodu, přenesu ji do středověku... A pak už jen budu s poťouchlým úsměvem čekat, až mi sebere popsaný papír. Třeba se chytí za frňák. – říkám si a mám co dělat, abych se nerozesmála nahlas.

„Co je? Ty nebudeš pracovat? Nebo už máš ty dvě strany A4 popsané? Tak to odevzdej!“ vytrhl mě z přemýšlení učitelův hlas.

Tak, teď se rozzlobil, půjde žalovat třídní. To se mám na co těšit!

Zvedám propisku a dávám se do psaní. Osnovu nechám až na konec. Proč bych měla čekat do přestávky? Téma mezilidské vztahy se výborně hodí k vyjádření mých myšlenek. Nechám se vyvolat, že budu předčítat před tabulí. Když nepochopí Aneta, pochopí ostatní a určitě jí řeknou, co tím chtěl autor říci.

A takhle píšu: inspirace, upravení skutečné příhody a přenesení do historie... Další dílko je na světě!

Soutěž

„Z jiných světů přiletěl jsem k vám...“ řidič autobusu zesílil zvuk. Dívka na předním sedadle obrátila oči v sloup. Jak tyhle prastaré písničky nesnášela! Stejně to nechápala. Jeli na vědeckou soutěž, všichni byli nervózní a dělali co mohli, aby se alespoň trochu uklidnili. Někdo poslouchal rock, jiní hráli na mobilu. A řidič, místo aby jim maličko pomohl, pouštěl tuhle příšernost. Vedoucí ho v tom ještě podporovali. Prozpěvovali si s Novákem a hlavami kývali do rytmu. Přišlo jí to neskutečně trapné. Co to bylo za nápad, pouštět v autobuse, plném pubertáků, Nováka?!

„Ty jsi první, koho tady znám...“ vedoucí vedle řidiče spokojeně pokývali hlavami a chystali se k dalšímu hlasovému projevu.

Povzddechla si. Jo, ty jsi první, koho tady znám. Zajímalo by ji, proč pouští zrovna tohle. V autobuse skoro nikdo nikoho neznal. Byli sebraní z různých škol a společně jeli do Prahy, aby se zúčastnili soutěže. Někdo tady měl kamarády, ale ona byla sama. Na tuhle soutěž jela jako jedna z mála poprvé a všichni se na ni dívali jaksi podezřívavě.

Způsobně se posadila ke stolku se svým projektem a čekala, až se objeví někdo z poroty. Rozhlížela se kolem sebe. Žádný projekt ji moc nezaujal. Samá technika, to nebylo nic pro ni. Ale pokaždé se musela podívat na toho kluka vedle.

Byl o hlavu vyšší než ona, nakrátko ostříhané černé vlasy měl nagelované, usmíval se nebesky modrýma očima a vypadal tak klidně, sebejistě. Byl prostě úžasný.

Ohlédla se ke dveřím. Porota vcházela do sálu. Ještě jeden pohled. Rozhodla se. Ten bezvadný kluk otočil židli k ní a posadil se. „Ty jsi tu nová, že?“ řekl a usmál se. Teprve teď si všimla, že je starší než ona. Vysokou už měl nejspíš za sebou... Ale co. Věděla, že se dokáže kamarádit jenom s lidmi podstatně staršími, než je ona.

„Hm, no jo.“ Zmlkla. To jsem se zase vyznamenala – pomyslela si. Rychle se podívala, co ten kluk na to. Rozhodně nechtěla, aby si o ní myslel, že je nějaký malý harant. Naštěstí to vzal v pohodě. Mile se usmál a vzal ji kolem ramen. „Nervózní? Neboj, sem porota přijde až na konec. Máme špatné místo.“ Přikývla. Najednou jí to tolik nevadilo. Byla ráda, že je tady a sedí před projektem s tímhle klukem...

„Co vystavuješ?“ zeptal se zvědavě a vzal do ruky rychlovazač, který měla položený na stolku. Přečetl si název a překvapeně hvízdal. „Historie.“ Vysvětlila a pokrčila rameny. Zatvářil se trochu zklamaně. „A ty?“ beze slova k ní přistrčil svůj šanon. Dívala se na nějaké grafy. Nebo možná náčrtky? Po dlouhé době v nich poznala elektrické obvody. Byly však o hodně složitější, než jaké se učili při fyzice ve škole.

Z kapsy saka vylovil mp4. „Nechceš si poslechnout nějakou?“ zeptal se a podal jí jedno sluchátko. „Klidně můžeš. Porota přijde až za jakou dobu.“ Vysvětloval tiše a skoro spiklenecky.

„Mám přítel pár...“ linulo se ze sluchátek. Překvapeně zvedla obočí. Tohle by do něj neřekla. Zase Novák! Kluk vedle ní se zasmál. „No jo, na Novákovi jsem vyrostl.“ A pak dodal: „Tohle je sice pravda, ale chtěl jsem pustit něco jiného.“ Pousmál se. „Mám za zlé Vanesce...“ Hudbu na chvíli vypnul. „To byla moje holka. Taková potvora...“ řekl nevýrazně. „Z jiných světů přiletěl jsem k vám. Ty jsi první, koho tady znám.“ Hodil významný pohled na šanon ležící mezi nimi. Pak se podíval na svoji novou kamarádku a spolu s hudbou z mp4 se zeptal: „Přinesl jí déšť či vodopád?“

Z ničeho nic si vyndala sluchátko z ucha. „Bacha, porota.“ Sykla. Mladík mp4 schoval do kapsy. Netvářil se nijak nadšeně. „Tohle je všechno. Za chvíli bude vyhlášení výsledků... Nevyměníme si maily?“ zeptal se s nadějí.

Přikývla...

Stalo se na Zlaté stezce

Dědeček, pohodlně usazený v ušáku v obývacím pokoji, se podíval na svá vnoučata. Jezdila k němu do Vimperku během každých prázdnin a pokaždé chtěla, aby jim něco vyprávěl. Zadíval se na nejstaršího z chlapců a přikývl. Adam už věděl, co má udělat. Byl to takový rodinný rituál...

Podal dědečkovi tlustou knihu, vázanou ve vepřovici, která vypadala jako nějaká kronika, nebo možná jedna ze zemských desek. Nikdo nevěděl, kde ji starý pán objevil, ale vždycky, když vyprávěl o svých předcích, zamyšleně v ní listoval.

Teď láskyplně pohladí desky knihy. Otevře ji a ukáže nám rodokmen. Teprve pak začne vyprávět. Byla to část zvyku, na kterou dědeček nikdy nezapomněl. Snad se tím chtěl omluvit předkům, že o nich bude vyprávět?

„Naši předci se ve Vimperku usadili už ve 13. století, krátce po té, co tu byl založen hrad. Moji, stejně jako vaši předci pocházeli z bohaté kupecké rodiny.“ na okamžik se odmlčel a podíval se na svoje posluchače. „Tak vás nezajímá, jak to bylo s naší rodinou?!“ rozzlobil se, když zjistil, že vnučka si okusuje nehet, Adam se znuděně dívá z okna a Matěj si podpírá hlavu, takže to vypadá, jako že každou chvíli usne.

„Cesty nikdy nebyly tak bezpečné, jako jsou dnes.“ pronesl. Vnoučata zareagovala přesně podle jeho očekávání. Děti se na něj dívaly tázavě, jako by čekaly nějaké vysvětlení. Dědeček se pousmál a vypravoval dál, jako by se nic nestalo. „Všichni kupci využívali soumary, kteří náklad vozili do Bavor. Případně se kupci spojovali v karavanách. Čím víc jich bylo, tím lépe, aspoň se snáz ubránili lupičům. Někdy se ale taky stalo, že kupci museli vyrazit v jinou dobu a sami. Tak se jejich náklad stal snadnou kořistí pro lupiče. Pravda, kupci s sebou brávali vozku a nějakého toho čeledína, ale copak se tři lidé ubrání lupičské bandě, která mívala i několik desítek členů? A to nemluvím o loupeživých rytířích! Ti byli dobře vycvičeni v boji. Proti někomu takovému se ubránil jen málokdo.“

Vnoučata napjatě sledovala každý dědečkův pohyb. Na okamžik se odmlčel a listoval v knize, jako by se chtěl ujistit, že o lupičském řemesle řekl všechno, co bylo pro jeho vyprávění důležité. „Náš předek, Vilém se jmenoval, právě takhle jednou musel vyrazit do Bavor. A nyní si poslechněte, co se cestou stalo.“

Vilém vyjel časně zrána. Vůz měl naložený kožešinami a látkami. Bylo to vlastně poprvé, co se sám vydával na cestu do Bavor. Vždycky jel s karavanou, nebo poslal soumara. Teď však byli všichni na cestách a tak se musel na cestu vydat sám jen s vozkou a čeledínem. Všichni tři byli vyzbrojení. Zatímco čeledín a vozka měli dlouhé nože, Vilémovi se u pasu houpal meč. Kdyby chtěl, mohl by se vydávat za rytíře. Jenomže v okolí Vimperka všichni věděli, že se narodil do rodiny kupce, tak k čemu by mu to bylo?

Sotva vjeli do pohraničního lesa, vozka netrpělivě popohnal koně. Nedávno tu byl prý přepaden cizí kupec a kdekdo se bál, kdy lapkové opět udeří.

Pravda, před časem byl vydán zákon, podle kterého měly být všechny stromy podél cesty vykáceny. V těch nejnepřehlednějších úsecích musely od cesty ustoupit až 30 metrů. To aby se lupiči nemohli skrývat v houštinách. Že by však takhle vyhláška přepadávání kupců nějak výrazně zabránila, to tedy ne.

Dojeli k zatáčce. Před vůz vystoupil zakuklený muž. Koně se začali plašit. Na cestu vstoupili další muži. „Kdo se hne, zemře.“ oznámil zakuklený čahoun.

Lapkové se semkli kolem vozu. Kočího sundali z kozlíku, čeledína a Viléma dotlačili k nejbližším stromům. Muži se bili jako lvi. Vilém koutkem oka zahlédl, že jeho čeledín pod náporem lapků padl. Bylo mu jedno, jak dopadne jeho náklad. Chtěl zachránit aspoň holý život. Za okamžik čeledína následoval i kočí.

Vilém neměl šanci se pokusit o výpad. Zbývalo mu jedině se krýt. Věděl však, že to dlouho nevydrží. Připadalo mu, jako by zaslechl dusot koňských kopyt. Nebo se mu to jenom zdálo?

Ze zahraniční strany se vyřítit cizí jezdec. Když viděl, co se na cestě děje, zpomalil, seskočil z koně a hnal se Vilémovi na pomoc. Společnými silami lupiče donutili k ústupu. „Není bezpečné cestovat bez většího doprovodu.“ prohodil, když nasedl na koně. Vilém nasedl na kozlík, otočil vůz a vrátil se do Vimperka.

Na rychtu vtrhl muž pokrytý prachem. Lem pláště měl od krve. Hnal se k rychtáři. „Před okamžikem byl na Zlaté stezce přepaden váš kupec. Při potyčce s lupiči byli zabiti dva jeho služebníci. Nebýt mě, zabili by i jeho. Doufám, že už se to nebude opakovat.“ oznámil a hrdě odešel.

Dědeček se usmál na svá vnoučata. Zavřel knihu a podal ji Adamovi, aby ji uklidil zpět na místo. Chvilí mlčel a pak prohodil: „Chvilí na Zlaté stezce opravdu vládl mír. Lupiči skončili na popravišti... Ale kdo ví, jak dlouho to vydrželo, než se nějaký chudý zeman opět vydal na dráhu loupeživého rytíře...“

V kružích historií

Sedím u počítače. Dneska to vypadá na celkem nudné odpoledne. Už od rána lije jako z konve... Dešťové kapky buší do střechy a na obrazovce mi tiše září reprodukce starého obrazu. Pod ním se ještě skví stručná popiska, že jde o rytinu týkající se dětské křížové výpravy od neznámého autora.

Co mi to, proboha, říká?- rychle pátrám ve svých znalostech světových dějin. No jasně – Boží hrob, nevěřící, Německo, Mikuláš... a další hesla a dobová jména.

Co já vím, o co všechno tam šlo? A proč jich bylo devět jenom do Jeruzaléma? Mě baví evropský středověk... pokud možno raný... a z českého knížectví. Dál už je to na můj vkus moc nové.

Rozhodla jsem se, že o křížácích musím zjistit co nejvíc. Přeci jenom to byla výprava celosvětového formátu, tak proč by se jí nemohl zúčastnit nějaký Čech?!

Bloudím po síti. Moje první zastávka se jmenuje wikipedia.cz. Křížové výpravy všeobecně. Tam se o té dětské moc nedozvím... Ale hele – více v článku Dětská křížová výprava. Tak proč na tenhle odkaz nekliknout?

Aha. Takže byly dvě. Z Německa ji vedl Mikuláš a z Francie Štěpán. Francouzská výprava nedopadla nijak slavně. Asi polovina dětí se utopila v moři, protože věřila, že do Jeruzaléma dojde suchou nohou, stejně jako šel Mojžíš z egyptského zajetí. Když to viděli dva obchodníci, nabídli dětem převoz do Svaté země zdarma. Důvěřivá mládež na to přistoupila, ale v Egyptě byla prodána do otroctví.

Na konci článku jsem ještě objevila poznámku, že jde o legendu, která vznikla až přibližně 80 let po události. Mohlo některé z dětí přežít?

Opět se vracím k vyhledávači a podívám se na další odkaz. Teď už mají křížové výpravy trochu jasnější obrysy. Ale stejně o nich po přečtení dvou článků vím maximálně to, že byly, že během nich vznikly některé rytířské řády a že byly vedeny proti nevěřícím.

Právě když jsem četla x-tý článek (počítat jsem je přestala přibližně u pátého), mě napadlo, že by nebylo vůbec špatné, kdybych se jim věnovala trochu víc.

Nedá se však říct, že bych české knížectví opustila úplně. To v žádném případě! Přišla jsem na to, že obě témata spolu souvisejí.

Přijde mi, jako by byl kdesi v dějinách bludný kámen. Sotva ho překročím, začnu bloudit v kruhu a na jednu a tu samou věc se dívám z mnoha úhlů. A kdo mi může s jistotou říct, že se nedívám právě na ten bludný kámen?

Pak se mi nějak povede najít cestu. Trochu odbočím. Nějaký čas se věnuju něčemu jinému a pak se zase objeví ten bludný šutr – třeba v podobě křížových výprav...

Z historie hradu Okolotočnicku

Motorový vlak zastavil mezi poli. Vesnice odsud byla vzdálená ještě asi kilometr. Z jediného vagonu vystoupil osamělý cestující. Už na první pohled bylo zřejmé, že není odtud.

Na zádech měl veliký turistický batoh, přes rameno mu visela taška, jež nejspíš ukrývala notebook.

Trochu rozpačitě se rozhlédl po nástupišti. Nevěřicně zavrtěl hlavou a vydal se k čemusi, co jen velice vzdáleně připomínalo lavičku. Její nynější stav byl jistě prací zdejší mládeže.

Usadil se na poslední prkénko, které tvořilo sedátko a z kapsy sportovní košile vylovil zmačkanou mapu. Ještě se dostat na Okolotočnick. To bylo jediné, co mu dneska stačilo ke štěstí.

V dále zahřmělo a na jeho ramena dopadly první dešťové kapky. V tomhle počasí jít přes les na hrad by bylo velice riskantní. Snad by se mohl před nepříznivým počasím ukrýt u zaměstnanců Českých drah. – napadlo ho a vykročil ke dveřím.

Stál v nich zarostlý muž, který na první pohled připomínal bezdomovce. „Jo, tak vás tu vítám. Brácha mi už volal, že prej přijede nějaký reportér z Prahy. To vám říkám – v tomhle počasí jít na hrad je blbost. Se u mě schovejte. Až bude líp, tak vyrazíme.“ oslovil mladíka a pak dodal: „Jo, vy nevíte, kerej já sem. Všechno, co tu vidíte mám na starost. A kastelán je brácha – dvojiče.“

Ustoupil do chodby a rukou naznačil mladíkovi, aby ho následoval. Po dřevěných rozvrzaných schodech se dostali do místnosti, která by se s trochou dobré vůle dala nazvat kuchyní.

„Si dáte omeletu?“ zeptal se nádražák, když se reportér usadil v křesle z druhé ruky. Mladík přikývl. Vůně, která se za chvíli začala šířit kuchyní, nikoho nenechala na pochybách, že muž je vynikající kuchař.

„Ták, se to nese.“ oznámil a vzápětí před hosta položil talíř s hotovým jídlem. Mladík ochutnal a nezbylo mu nic jiného, než s plnou pusou pronést pochvalu: „Je jako od mojí mamky.“

Nádražák se usmál: „Dyť mam taky vlastní chov slepic. Jo, ale na hradě... Tam vaří líp. Si dáte do nosu.“ Pak se oknem podíval, jak to vypadá venku. „No, nic moc. Vám nezbyde nic jiného, než spát tady. Byste se nahoru nedostal.“ oznámil a dodal, že mu vedle rozestele.

Reportér vyndal blok a naškrábal do něj několik poznámek. „Jak jste mě poznal?“ zeptal se nádražáka, který mu ve vedlejší pokoji připravoval nocleh. „No, místní nejste a sem moc lidí nejezdí. Buď to sou příbuzný těch, co tu bydlej. Ty už mam ve voku, a nebo turisti a těch jezdí nejmíň. Vy navíc na reportéra vypadáte...“

Mladík pokrčil rameny, jako by chtěl říct, že jak vypadá, tak vypadá. Pak poděkoval za jídlo a zeptal se, jak by se dostal na hrad. „Se podívejte – leje jak z konve a nevypadá to, že by přestalo. I dyby – v lese bude bahno a bude klouzat. Zejtra vás k bráchovi doprovodím.“

Přisedl si k němu a dlouho do noci si povídali. Porovnávali život v podhradí a ve městě, semleli drby ze světa...

„Ste se vyspal?“ přivítal ráno reportéra z kuchyně hlas nádražáka. „Jak víte, že už jsem vzhůru?“ zeptal se se zájmem a se zubním kartáčkem zamířil ke svým zavazadlům. Měl dojem, že nedělal žádný hluk. „Si nemyslete, to je slyšet, dyž vstáváte.“ usmál se nádražák a na stůl v obýváku naservíroval chleba s máslem a marmeládou, u které nezapomněl zdůraznit, že je z malin z lesa kolem Okolotočnicku. Pak následovaly hrnky s čajem. „Si sedněte, ne?“ hostitel pokynul ke křeslu.

Po snídani si mladík na záda nahodil těžký turistický batoh a nádražák v ruce nesl košík. „Co dyby rostli praváci? Na hradě vám brácha uvaří takovou vomeletu, se budete volizovat až za ušima!“ sliboval, když zamykal dveře svého bytu.

Cestou se mladík vyptával na krajové pověsti. Nádražák jenom nevěřičně kroutil hlavou. Takhle nepřipravený vyrazit do terénu?!

„Jo, pověstí je tady kupa. Třeba ta vo hradním pánovi. Se menoval Jindřich a byl takovej kruťas. Teda za svýho života. No, teď dostává co proto! Za hnusného počasí musí na vohnivým koni jezdit vesnicí a hlídat před nepřáteli. Ste možná v noci slyšel klapání?“ zeptal se a loupl po reportérovi očima. Ten přikývl. Nádražák měl pravdu. Včera se mu nespalo nijak dobře. Měl pocit, jako by slyšel klapání koňských kopyt a hlas, který vydával rozkazy...

Nádražák se zasmál: „Domorodcům to nevadí. Sou zvyklí, ale cizinci s tím maj problémy. Chtěj se odstěhovat. Prej, že se tady boje! To ste nebyl na hradě. Tam je to za bouřky vo život.“ dodal tajuplným hlasem.

Zabočili mezi prastaré lesní stromy. Větve se nad nimi splétaly v neprostupné síti. Mladíkův průvodce se rozhlédl a spustil: „Za chvíli se dostanem k místu, kde lovil Jindra, než ho roztrhal lesní démon.“ Reportér si trochu pohrdavě odfrkl. Sice hezká pohádka, ale přeci nebude věřit vyprávěním o démonech, lesních mužících a bůhvíkom ještě. Přespával na hradě hraběte Draculy, v Čachticích a žádný přízrak se mu nezjevil.

„Na hradbách se vobjevuje duch neznámý krásky, co se vo ní říká, že ji votec nechal zazdít do základů Okolotočnicku.“ Nádražák se zkoumavě podíval, jaké účinky má jeho vyprávění na reportéra. Cítil se zklamaný. Mladík šel vedle něho, rozhlížel se kolem sebe a na tváři mu hrál lehký, pobavený úsměv.

„Takovejch strašidel nemáte ani v Praze, co?“ zeptal se. Reportér neměl to srdce mu říct, že skoro v každé uličce se objevuje zástup umrlců s hlavami pod paží a na nárožích hlídají pekelné stvůry, a tak radši mlčel.

Nádražák neurčitě ukázal mezi stromy, kde probleskoval starý křížek. „Tady to bylo. Rozerval ho uprostřed lovu, když se vzdálil vod družiny. Prej to krvavý divadlo proběhlo v naprostý tichosti.“ oznámil tiše a skoro uctivě. Pak přidal do kroku, jako by se číhajícího démona bál i on.

Zpočátku mírná cesta začala stoupat do prudkého kopce, jehož svahy zpevňovaly jenom silné a vzájemně propletené kořeny prastarých stromů. Zdolávali jej s hlasitým oddechováním. Ani jindy upovídáný nádražák teď neměl chuť vyprávět o dalších strašidelných sousedech Okolotočnicku.

Mladík si nadhodil batoh. Nádražák se pousmál: „Dyt' tam za chvílku budem.“ Reportér se zatvářil statečně a napjal všechny síly, aby svému průvodci stačil. Docela by ho zajímalo, jaké strašidlo se skrývá tady, uprostřed lesnatého svahu, že nádražák nabral takové tempo.

Vyšli ze zatáčky a na vrchu kopce se před nimi rýsovala silueta gotického hradu, který se za dlouhá staletí pomalu začal proměňovat ve zříceninu. V bráně stál muž, který jako by z oka vypadl nádražákovi. „Dvojče.“ oznámil stručně průvodce reportérovi a zvedl ruku k pozdravu.

„Vítám vás na Okolotočnicku. Moje jméno je Jakub, bráchu Jana už znáte. Tak pojd'te dál. Pokoj jsem vám připravil.“ oznámil příjemným tónem, když k němu dorazili.

Ustoupil na nádvoří a vedl je dál. Kolem polorozpadlé strážnice až do hlavní části hradu. „Vpravo je kuchyň, vedle špajz a touhle chodbou se dostanete do pokoje.“ ukazoval kastelán rozmáchlými gesty, co kde na hradě najde.

Po obou stranách chodby stála brnění, nad kterými visely různé zbraně. Reportér si je se zájmem prohlížel. „Jsou pravé?“ zeptal se, když si uvědomil, že ho oba muži sledují, aniž odlepil oči od obouručního meče, připevněného na zdi jako krucifix. „Jistě. Vesměs zbraně různých členů rodu z Okolotočnicku, který hrad vlastnil do jeho prvního požáru roce 1416, po kterém Okolotočnick začal chátrat a jeho opuštěné komnaty se staly útočištěm lupičské bandy, která kraj terorizovala dlouhá desetiletí.“ odrecitoval znuřeným tónem kastelán část svého

výkladu. Pak ukázal na jedny masivní dubové dveře, přičemž oznámil, že tady bude reportér bydlet. Následně ukázal na druhé, a vysvětloval, že když nebude v kuchyni, docela určitě bude tady.

„Zajímá vás něco?“ obrátil se na mladíka a čekal, jakou bude mít otázku. Reportér se rozhlédl po chodbě. Do oka mu padlo několik loučí v ručně kovaných držácích na stěnách. „Je tady, doufám, zavedena elektřina?“ zeptal se. „Okolotočník je historický objekt a památkáři takovou úpravu zakázali, protože by došlo k nenávratnému poškození středověkého zdiva.“ odpověděl kastelán, skoro, jako by se omlouval.

Reportér přikývl a vrhl se k batohu, který položil přede dveře svého pokoje, aby si udělal několik poznámek. „A jak tady potom vaříte?“ Kastelán ukázal palcem za sebe a oznámil, že v černé kuchyni.

„Ale připojení na vodu tady musí být...“ zkusil to znovu reportér. Nádražák se zasmál: „Si pište, že tady voda je. A zdarma. Venku na nádvoří v tý studni. Má vlastní zdroj v podzemí.“

Mladík nevěřil vlastním ušima. Tady se žije jako ve středověku! V duchu proklínal šéfredaktora. Zase ho poslal do takového zapadákov! V první chvíli měl chuť popadnout batoh a okamžitě se vrátit do Prahy.

Chvíli mlčel a těkal kolem sebe očima... Vlastně to tu není tak špatné... Třeba tvorba reportáže bude docela dobrodružná...-uvažoval. Několikrát se prošel chodbou tam a zpátky, provázen pohledy dvojčat.

Přikývl. Zkusí to tu. Otevřel těžké dveře do svého pokoje a tiše hvízdal. Místnost nebyla zařízena žádným moderním nábytkem, ale díval se na postel s nebesy, prosté klekátko pod křížem na stěně, nízkou stoličku s vyřezávanými lvími tlapami a stůl, na kterém stál keramický džbán a číška.

Tázavě se podíval na muže za svými zády. „Jsou to repliky?“ ujišťoval se. „Ne. Všechno je pravé.“ ozval se klidně kastelán. Reportér se na něj užasle podíval. „Pravé?“ zeptal se, jako by se přeslechl. Nádražák přikývl: „Všechno haraburdí, kerý tady straší je pravý.“

„Tak počkat. Tady není zavedena elektřina, pro vodu, která se sem podzemím dostává bůhví odkud, se chodí ke studni na nádvoří... Ale nikomu nevádí, že tady obyvatelé běžně používají dobový nábytek?!“

„Nejenom nábytek. Vono se tady v dobovym i vaří.“ oznámil pyšně nádražák. Reportér zalapal po dechu a cosi zuřivě čmáral do notesu.

Nádražák se podíval na hodinky a chytil se za hlavu. „Už před pěti minutama sem měl dát slepicím.“ Chvatně se rozloučil a spěchal k domovu.

Jakub sledoval z okénka svého bratra, dokud mu nezmizel z dohledu. Teprve pak se obrátil na mladíka a pozval ho na oběd.

„Jestli chcete, zasvětim vás to záhad Okolotočníku.“ navrhl kastelán, když sklídl ze stolu. Reportér přikývl. O hradu vlastně vůbec nic nevěděl. Jak mohl chtít něco napsat?

Na jednu stranu se na prohlídku těšil. Pověsti slibovaly, že přečkat na Okolotočníku noc je neskutečné dobrodružství. To se mu líbilo. Už od mala se o prázdninách s kamarády vydával na dobrodružné výpravy. A záhady se mu navíc do článku hodily. Na druhou stranu mu však stále vrtalo hlavou, kde si nabije notebook a jak se dorozumí se svým šéfem. Nepředpokládal ani, že by tady mohlo být připojení na Internet...

„Tak se mnou pojďte do rytířského sálu.“ oznámil kastelán a vedl ho po rozvrzaných schodech do patra, ve kterém byla jedna jediná místnost a malé předsálí. Nad okny byly namalované erby nejvýznamnějších rodů českého království.

Byly sice zčernalé od dávného požáru, ale přesto reportér s naprostou jistotou poznal znaky pánů z Dubé, pánů z Házmburka, pánů z Lipé, Šternberků, Vartemberků, Hrabišiců a pánů z Růže.

Říkal jednotlivá rodová jména a ukazoval na vyobrazené znaky. Kastelán přikyvoval. Čím dál víc se těšil, až si o historii popovídá se skutečným znalcem. Pokynul k výklenku u okna, kde bylo zděné posezení.

Mladík z pouzdra u opasku vytáhl foťák. Tohle prostě musí zdokumentovat. Bude mít nejlepší doprovodné materiály ze všech svých kolegů. Prostorem několikrát prolétl blesk, než se reportér spokojeně posadil proti kastelánovi. Z kapsy vylovil tužku a notýsek. Teď byl dokonale připravený zaznamenat každý důležitý okamžik z dějin Okolotočnicku.

„Hrad byl založený někdy kolem roku 1240 panem Jindřichem, jehož minulost je zahalena tajemstvím. Neznáme jeho rodiče, nevíme, jak se dostal k takovému bohatství, aby mohl založit hrad, jako byl v jeho době Okolotočník. Neznáme pořádně ani konec jeho života. Najednou z dějin hradu zmizel a panství zdědil jeho synovec Mikuláš. Tolik alespoň pověsti. O panu Jindřichovi se říká, že byl mimořádně krutý. A svoje poddané trestal za kdejakou maličkost. O jeho konci se po kraji tradovalo, že ho roztrhal lesní démon. Ale kdo dnes věří na demony, že?“

Reportér se pobaveně ušklíbl. Chtěl se zeptat, jestli opravdu nikdo? Co když byly kolem úmrtí pana Jindřicha nějaké podezřelé okolnosti? Jak si to mohli za jeho života vysvětlovat? A co když tomu někteří pověřiví jedinci věří dodnes?

Kastelán se zhluboka nadechl a pokračoval: „Další neobjasněnou záhadou je, kde se na hradě skrývalo vězení a případně mučírna? Podzemní prostory Okolotočnicku byly prozkoumány poměrně podrobně, ale nikdy nebylo objeveno místo, které by odpovídalo tomuto využití.“

Reportér pokýval hlavou. Do notesu si kreslil různé klikyháky a uvažoval. „Neprojdeme se po hradbách? Rád bych si je prohlédl.“ oznámil po chvíli. Kastelán nic nenamítal.

Vyrazili přes nádvoří k severnímu cípu ostrohu nad řekou, na kterém hrad stál. „Proč chcete jít zrovna na hradby?“ zeptal se Jakub opatrně, když se mezi zuby cimbuří dívali do kraje.

Mladík pokrčil rameny. „Vlastně nevím. Nějak mě to napadlo. Z hradeb je vždycky vidět do okolí, tak proč by nemohly něco prozradit i o přilehlých budovách?“ rozvíjel svůj nápad a pečlivě si prohlížel všechny výstupky a nedokonalosti ve středověkém zdivu. Někdy nesouhlasně, nebo možná nevěřícně zavrtěl hlavou.

Kastelán na to vždycky reagoval stejně: „Objevil jste něco?“ A mladík stále odpovídal: „Ale ne.“ Prošli skoro celé hradby. Jako poslední je čekala nejvyšší věž hradu. Teď už byla jen poloviční, ale původně měla skoro 50 metrů. Vstoupili do prvního patra, ale v okrouhlé místnosti je nic zvláštního nezaujalo. Až na několik držáků loučí na stěnách, byla prázdná.

Po dřevěných příkrých schodech pokračovali do přízemí. Dveře, které odtud vedly na nádvoří, byly kdysi ve stínu můstku, který spojoval palác s tribunou v kapli, sousedící s věží Hláskou, ve které se teď nacházeli.

Ještě ale nechtěli zamířit zpět do paláce. Nemohlo by tu být něco zazděno? Nenachází se tady nějaký dávno zapomenutý tajný vchod?

Rozdělili se a pomalu oťukávali několik metrů silné kamenné zdi. Sešli se naproti dveřím. Reportér otevřel ústa, aby něco řekl, ale vyšel z nich jenom zděšený výkřik a mladík zmizel.

Odkudsi z hlubin se ozývalo klení, občas doprovázené výkřiky: „Sakra, kotník!“ a „Já si snad zlomil nohu!“

Kastelán se kolem sebe nechápavě rozhlížel. Jak se mohl najednou ztratit? Kde jenom může být? Pohledem prozkoumal snad celou místnost, než si všiml díry v podlaze jen několik čísel před sebou.

Snažil se zjistit, jak hluboká může být. Dva metry? Nebo víc? V žádném dokumentu, který se mu dostal do rukou, se nepsalo, že by byla Hláška podsklepena.

Spustil se za ruce do neznáma. Chvíli tak visel a uvažoval, jestli dělá dobře. Ale pak zavřel oči a... pustil se.

Dopadl měkce, na špičky, do pokrčených kolen. „Jste tady?“ zeptal se, když kletby ustaly. V neproniknutelné tmě se mohl spoléhat jen na svůj sluch.

Než se reportér ozval, objevilo se nedaleko nich plápolající světlo louče. „Proč jste mě vyrušili?“ zeptal se přísný hlas. Stál před nimi muž v dobovém obleku šlechtice. Upíral na ně pronikavý pohled ocelově šedých očí. „Kdo jste?! Moji sluhové, ani poddaní nejsou tak podivně vystrojeni jako vy dva.“

Kastelán se hluboce uklonil a přestavil se jako Jakub, který nyní spravuje Okolotočník. Muž proti nim lehce přikývl a obrátil pozornost na mladíka, který se sbíral ze země, našlapující na jednu nohu. „A ty?“ zeptal se rázně.

Reportér nevěděl, co říct. Jak se má vůbec chovat? Kastelán na něj dělal významné posunky. Co mu chtěl naznačit? Mladík nechápal. „No? Ty neumíš mluvit?“ zeptal se neznámý a šlehl po něm nelaskavým pohledem.

„To je můj přítel. Kronikář.“ odpověděl za reportéra kastelán. Muž, o kterém si mladík myslel, že je blázen, se na něj se zájmem podíval. „Ke kterému řádu patříš? Jsi dominikán, benediktin? Ne. Františkán? Všichni nosí jinou kutnu než ty. Jsi snad potulný kazatel? Nebo flagelant?“

Mladík se usmál a vysvětloval: „Ani jeden. Jsem reportér časopisu *Okno do minulosti* a dělám o hradu Okolotočníku reportáž.“ Kastelán mu vši silou dupl na nohu a významně kroutil hlavou. Znovu se uklonil: „Urozený pane Jindřichu, on sem přijel nemocný a je povinností každého dobrého křesťana pomoci svému bližnímu.“

Pan Jindřich si ho prohlížel. „Jestli má mor, musí neprodleně opustit můj hrad.“ oznámil tónem, který nesl odmluvy. „Ne, jen obyčejné nachlazení.“ vysvětloval kastelán se zdvořilou úklonou.

Reportér muže v dobovém nenápadně studoval pohledem. Nejdřív si opravdu myslel, že je to nějaký zdejší podivín, hrající si na středověkého velmože, ale když slyšel, jak ho kastelán oslovuje jako urozeného pana Jindřicha, bylo mu jasné, že jde o muže, který za nočních bouří hlídá vesnici pod Okolotočníkem.

„Ty hlídáš můj hrad?“ zeptal se muž nesouhlasně. „Ano pane, tak mi to bylo uloženo naším milostivým panovníkem.“ kastelán rychle přemýšlel, jak středověkému šlechtici vysvětlit, že pan Jindřich je pro něj postavou z minulosti a jeden z nich v tom případě musí cestovat v čase.

Jindřich se na něj podíval pronikavým pohledem. „Z budoucnosti? Vy umíte cestovat v čase? Jste čarodějové.. Kdo s vámi ještě létá na sabaty? Neřeknete?! Na mučidla s vámi!“ rozkřikl se a pomalu se otáčel, aby loučí, kterou držel v ruce, ozářil celý podzemní prostor.

Muži s úžasem sledovali, jak ze tmy vystupovaly různé mučící nástroje. Na stěnách byly přidělané zkrvavené palečnice, uprostřed místnosti stál skřípec a žebřík. „Strážel!“ křikl pan Jindřich.

Nikdo nepřišel. Kastelán se hluboce uklonil vysvětloval: „Urozený pane, vždyť vy už jste dávno po smrti.“ Muž si ho přísně měřil, jakoby chtěl odhadnout, jestli mu nelže. „Po smrti?“ zeptal se nejistě. Oči mu divoce blýskaly. „Jistě, můžu vám to dokázat, jestli chcete.“ navrhl Jakub a reportér si ho váhavě prohlížel. „To je v pořádku.“ prohodil k němu kastelán, aniž by hnul ústy.

„Samozřejmě to chci dokázat!“ oznámil velmož panovačně. Jakub mu pokynul, aby ho následoval. Opatrně se protáhl do přízemí Hlásky a pokračoval do sousední polorozbořené kaple. Bylo mu docela jedno, jestli ho bývalý hradní pán následuje. Teď byl Okolotočník národní památka a pan Jindřich si na něj nemohl dělat žádné nároky.

Zastavil se před oltářem, kde byl mezi nezdobené dlaždice zasazený náhrobek s vytesanou postavou rytíře. Pod postavou byl nápis, že jde o urozeného pana Jindřicha z Okolotočníku, který zemřel roku 1270. Ohlédl se, aby zjistil, jak na tuhle zprávu pán z Okolotočníku zareaguje. Nerad by skončil v kobce, kde by měl jako podnájemníky vyhladovělé krysy.

Jindřich několikrát prošel kolem náhrobku. „Takže Okolotočník už mi nepatří. Kdo ho získal po mé smrti? Rozmnožil rodový majetek?“ ptal se se zájmem a sledoval dva muže před sebou.

„Urozený pane, při požáru většina zápisů shořela. Vás známe jenom z pověstí a o vašich následovnicích víme, že hrad obývali do roku 1416, kdy vyhořel a následně jej obydleli lapkové.“ vysvětloval kastelán. Hlavou mu bleskl úžasný nápad. Na Okolotočník nikdy nezavítalo závratné množství návštěvníků. Kdyby si na stránky hradu vyvěsil nabídku setkání s duchem hradního pána, určitě by sem přilákal nějaké zvědavce.

„Pane Jindřichu, kdybyste nám pomohl s prací na vašem hradě, byli bychom vám neskonale vděční...“ začal opatrně, ale pan Jindřich se okamžitě naježil: „Já a pomáhat s prací kolem Okolotočníku?! Jsem šlechtic a to by bylo pod moji úroveň!“ Kastelán dělal na reportéra významné posunky, aby mu dal najevo, že potřebuje pomoci.

„Ale ne, urozený pane, my nemáme na mysli, že byste se staral o hospodářství, nebo dělal jiné podřadné práce. Pojdte do rytířského sálu, vysvětlíme vám, co byste dělal.“ oznámil uctivě a podíval se na kastelána, protože pořád netušil, o co vlastně jde.

Mladík opatrně našlapoval na poraněnou nohu a na konci schodů do patra paláce měl pocit, že by se mohli zastavit a jednat tady. Ale kastelán mu naznačil, že by to nebylo vhodné. „Taky by to mohlo dopadnout podstatně hůř než zvrtnutým kotníkem.“ šeptl, když otvíral dveře do sálu.

Tady se pan Jindřich podezíravě rozhlížel. Všechno vypadalo jinak, než byl zvyklý. Ty erby sem rozhodně nenechal namalovat. Okna za něj byla zasklena malými neprůhlednými terčíky zalitými do cínu. Teď částečně chyběla. Takhle dopadne jeho hrad v budoucnosti?!

Posadili se do zděného výklenku u okna, kde před chvílí seděl kastelán s reportérem. Měli odsud výhled na celý kraj. Podle řeky uháněl vlak.

Velmož si ho chvíli nejistě prohlížel. Nic takového tu za něj nebylo. Po úbočí kopce vedla dolů k řece cesta, která následně mizela v lese. Obrátil se do místnosti. Na okamžik se oběma mužům zadíval do obličeje. „Můj hrad je v hrozném stavu. Zlepší-li to jeho vzhled, udělám, co bude v mé moci.“ oznámil a sepsal ruce.

„Pane Jindřichu, když si to tak vezmete, vy jste vlastně duch, který se nemůže dostat na onen svět, protože tady má nějaký úkol, nebo musí pykat za zločiny, které spáchal za svého života. Nám je celkem jedno, který z těchto důvodů na vás sedí, jde jenom o to, abyste udělal něco pro svůj hrad.“ začal reportér a pohodlně si natáhl nohy. Než se stačil nadechnout, aby mohl pokračovat v rozvíjení své myšlenky, kastelán strhl šlechticovu pozornost na sebe. „Prostě jde o to, že já na web napíšu, že je v prohlídkách začleněno setkání s duchem prvního majitele Okolotočníku. Vy si vlastně budete dělat, co chcete. Lidé vás jenom musí vidět.“

Urozený pán na něj nechápavě zíral. Proč by se měl předvádět před nějakým shromážděním poddaných? Jak tohle může pomoci Okolotočníku?

„Pane kasteláne, tady je připojení na Internet?“ zeptal se reportér, jakmile bylo ticho. Tak přeci! On si hned myslel, že to tady tak špatné nebude. „Ve městě!“ odsekl kastelán nepříjemně. Mladík povytáhl obočí. Celou dobu se kastelán jevil jako docela příjemný společník, ale jen se tady objeví duch zakladate hradu, už je takhle protivný!

Kastelán mávl rukou, aby dal najevo, že připojení na Internet je teď naprosto nepodstatná záležitost. „Nejdřív se musíme domluvit s urozeným panem Jindřichem!“ oznámil káravě a otočil se na ducha. „Asi nevěříte, že byste takhle mohl být hradu prospěšný. Je to přitom docela jednoduché. Nikdo z lidí ještě skutečného ducha neviděl. Ale teď mají tu možnost. Každý vás bude chtít vidět. Budou se sem sjíždět obyvatelé celých Čech. Ale než vás uvidí, samozřejmě budou muset zaplatit za prohlídku Okolotočníku. Když nám pomůžete získat peníze, budeme mít šanci váš hrad víc zpřístupnit turistům. Provést archeologický výzkum. V tomhle sále pořádat přednášky o vaší době...“ Odmlčel se a podíval se na reportéra. Ten se znuděně díval z okna a cosi si škrtal v notýsku...

„Napadá vás ještě něco?“ zeptal se ho. Mladík pokrčil rameny. Co je mu do toho? On tu měl udělat reportáž. Hlavní myšlenky už měl, potřeboval to jenom sepsat a poslat šéfredaktorovi. Ale Internet se bude řešit až později! Zajímalo by ho, kdy se naposledy někdo podíval na oficiální stránky Okolotočnicku? To kdyby si vzal reklamní kampaň na starosti on.. Ušklíbl se a otočil se.

„Co by mě mělo napadat?“ zeptal se unaveně. Copak toho za jeden den neudělal dost?! Našel jim mučírnu, po které se pátrá už kdovíjak dlouho, má rozepsanou reportáž o hradu... Teď navíc nechtěl nic jiného, než se dostat na chirurgii, protože cítil, jak mu poraněný kotník natéká.

Kastelán mu to znovu tiše zopakoval. „Určitě by se dalo ještě něco vymyslet...“ uvažoval a zvedl se s oznámením, že si půjde odpočinout do svého pokoje. Jakub ho podezřívavě sledoval. Co se stalo? Proč najednou odchází? To ho v tom nechá samotného?! Přestože se znali jenom několik hodin, viděl v něm úžasného kolegu. Pokrčil rameny.

Mladík se opřel o jednu nohu a opatrně si stoupl. Kulhal sálem ke dveřím, provázený kastelánovým překvapeným pohledem. Kdo by to byl řekl, že si při hledání mučírny pohmoždí kotník?

Sedl si na dobovou postel ve svém pokoji. V notýsku našel prázdnou stránku a nerozhodně cvakal propiskou. Co by se na polorozpadlé zřícenině dalo dělat, aby se přilákal větší počet turistů? Setkání s duchem hradního pána není nic tak závatného, aby to vydrželo přitahovat pozornost déle, než pár měsíců. Ke zpřístupnění dobové mučírny byly potřeba peníze, které chyběly. Možná by šlo s obyvateli vesnice nacvičit představení z historie Okolotočnicku.

Všechny nápady si poznamenal a do poznámek si k nim napsal pozitiva a negativa. O čem by asi mohli hrát? O oné neznámé zazděné krásce? A kde by sehnali kostýmy a rekvizity? Udělal si další poznámku. Možná by to šlo ušít? Ne, to by se moc prodražilo...

Na co dalšího by mohl turisty nalákat? Středověkou hospodu měli skoro všude. Možná by se mohl nějaké podrobnosti o hradě dozvědět od pana Jindřicha...

Najednou ho Okolotočník začal přitahovat. Bylo tu tolik záhad, které čekaly na rozluštění. Možná, kdyby v *Oknu do minulosti* působil jenom jako dopisovatel, mohl by se jim pokusit přijít na kloub a pak o svém pátrání napsat článek... byl to bleskový nápad, který se mu okamžitě zalíbil. Musí se na to zeptat kastelána, ale byl si skoro jistý, že nebude protestovat. Úhledně popsaný list vytrhl z notýsku a vsunul ho pod dveře do kastelánova pokoje. Ještě ho neslyšel z patra odcházet.

Sedl si na nízkou stoličku a dal se do reportáže. Titulek nazval *Tradiční prohlídka netradičně*. Začal o jednotlivých legendách, které se o Okolotočnicku vyprávějí, pokračoval návodem, jak se na hrad dostat, ale jako lákadlo prozradil i některé připravované akce jako *Na kus řeči s hradním pánem*, *Jak se žilo ve středověku* a *Rytířské dny*. Pravda, ještě nebylo úplně jisté, jestli se všechny plánované akce budou konat, ale to mu nevadilo. Článek byl prozatím nanečisto. Dá ho přečíst kastelánovi a společně pak opraví chybná data a další skutečnosti.

Na schodech zaslechl kroky. Vstal, článek vytrhl z notesu vydal se kastelánovi naproti. „Mám hotovou reportáž. Dám vám ji k odsouhlasení. Je tam návrh několika akcí, které by se tady daly uspořádat a ani by nebyly tak drahé.“ vysvětloval, zatímco kastelánovi podával hustě popsané listy.

„O čem by měla být akce *Jak se žilo ve středověku*?“ zeptal se kastelán se zájmem. „Nejde o nic jiného, než že si zdejší mládež rozebere role postav žijících na Okolotočnicku v době jeho založení, budou předvádět své úkoly a každý povypráví návštěvníkům, jaké má pravomoce, jak se k takové práci dostal a třeba i nějaké zajímavosti.“ vysvětloval mladík ochotně. Kastelán přikývl. „A *Rytířské dny*?“ „Ty jsou možná ještě snadnější. Z kartonových krabic vystříháme tvar erbu, který si každý bude moct vymalovat podle svého. Pak je můžeme použít na turnaj a

další akce. Všichni zúčastnění si budou moci svůj rodový erb odnést domů...“rozvíjel svůj nápad.

Kastelán se zatvářil pochybovačně a okomentoval to slovy, že by tahle akce byla příliš dětinská. „Ve stejnou chvíli by probíhala akce *Na kus řeči s hradním pánem*. Dospělí, kteří by si nechtěli vyrábět svůj erb, by si mohli jít popovídat s panem Jindřichem.“dodal, aby byla informace kompletní.

Kastelán uznale pokýval hlavou. Za celá léta, co měl hrad na starosti, ho takovéhle zlepšení nenapadlo. A tenhle mladík na něj přišel za okamžik. „Nechtěl byste tu dělat průvodce?“zeptal se ho napjatě.

Reportérovi zazářily oči. Přikývl. Slíbil, že to dá co nejrychleji vědět šéfredaktorovi. Kastelán se spokojeně usmíval. Rozloučili se a mladík šel sepsat dopis, ve kterém se omlouvá a navrhuje, že se rád stane dopisovatelem. Zítra na Okolotočnický přijde Jakubův bratr a dopis i s reportáží odveze na poštu do nejbližšího města...

Život ve škole

Anebo naši nepoučitelnosti

Dobrá hodina

Učitel vykládající,
žáci poslouchající.
Zvonek zvonící...
Učitel končící,
žáci odcházející.

Nudná hodina

Učitel vykládající,
špti poslouchající,
zbytek spící.
Zvonek zvonící.
Učitel vykládající,
žáci vstávající,
špti poslouchající.
Žáci u dveří řvoucí
učitel končící,
třída odcházející.

V divadle

Autobus přijíždějící,
žáci sedící,
herci hrající.
Žáci tleskající,
třída odcházející
a venku zlobící,
část telefonující.

Poslední hodina

Hodina začínající,
učitel vcházející.
Třída zívající,
potom usínající.

Setkání s uklízečkou

Uklízečka vytírající,
žák běžící.
Žena nadávající,
žák padající...
na zemi ležící.

Na hřišti

Žáci cvičící,
učitel pískající,
žáci hrající, kopající –
konečně gól padnoucí.
Učitel pískající,

Lenka Martinková
www.ok2bvg.cz/lenka

tělocvik končí.

Diktát

Učitel diktující,
špti píšící,
ostatní opisující.
Učitel napomínající.
Žáci stále opisující.

Na chodbě

Žák běžící,
ředitele míjející.
Ředitel jej zastavující,
trestem hrozící.
Žák se omlouvající,
ředitel odcházející,
žák se rozebíhající.

Zeměpis

Žák na mapě ukazující
a učitel poslouchající,
následně běsnící.
Kuli žáku dávající,
propadnutím hrozící.

Před testem

Špti se učící,
ostatní zlobící.
Učitel vcházející,
test rozdávající.
Žáci se děsíci,
špatnou známku
čekající.

Vysvědčení

Třídni do dveří vcházející,
štos papírů nesoucí.
Žáci kytku dávající,
vysvědčení dostávající
a někteří domů se netěšící.

Na výletě

Žáci jdoucí,
rostliny rvoucí,
učitelé je okřikující,
žáci zas jinak zlobící.

Třídní schůze
Učitel mluvící,
rodiče píšící,
žáci strachy trnoucí.
Rodiče odcházející,
domluvy připravující.

Příprava do školy
Žák úkol plnící,
učitel přípravu píšící.
Rodiče na jídlo volající.
Žáci na kompu hrající,
úkoly nemající
od šprtů je opisující.

Při chemii
Žáci pokus sledující,
Učitel přísady míchající,
baňka praskající,
škola se v základech otrásající.

Na výpravě za historií
Průvodce vykládající,
žáci neposlouchající,
radši zlobící.
Učitelé je napomínající
taky neposlouchající.

Na koncertu
Špti poslouchající,
Zbytek na mobilu hrající,
hudebníky neposlouchající.
Učitelé spolu mluvící.
Nikdo netleskající,
dál všichni v sále sedící.

Vztahy ke školníkovi
Ředitel mu tykající,
škody sdělující.
Školník žákům spilající,
trestem hrozící,
nakonec vše spravující.

O přestávce
Žák na tabuli píšící,
Po chodbě dozor procházející.
Zvonek zvonící,

Lenka Martinková
www.ok2bvg.cz/lenka

hodina začínající.
Učitel křičící,
křídý chybějící.

Choreografie tance

Hudba hrající,
žáci tančící.
Pár jich zakopávající,
ze země se zvedající.
Stranou sedící,
radši netancující.

Promítání

Učitel do třídy vcházející,
zářivky rozsvěcující,
dat'ák zapínající.
Žáci si stěžující.
Učitel doufající,
že dat'ák stane se běžící.
Na chodbě žáci řvoucí
a přístroj nesvítící,
natož pracující!
Učitel nadávající,
rychle mizející.

Žvýkačka

Žák zpívající,
přítom žvýkající a
následně se dusící.
Z okna za nohy visící,
žvýkačku vyplivující.
Znovu zpívající.

Mobil

Žák se nudící,
na mobilu hrající.
Učitel si toho všímající a
mobil zabavující,
o přestávce rodičům volající.
Rodiče do školy vcházející
a telefon odnášející,
doma potomkovi domlouvající.

Fotka z netu

Učitel běsnící,
Žák rychle fotící.
Učitel na netu surfující,
na svou fotku narážející
a ve škole po autorovi pátrající.

Lenka Martinková
www.ok2bvg.cz/lenka

Na poradě mu důtku navrhující.

Školní bufet

Žák dovnitř vcházející
ostatní předbíhající,
rychle objednávatí.
Prodavač nerozumící,
něco jiného prodávající.
Žák požadavek opakující,
po dlouhé době nespokojen odcházející.

Pozdní příchod

Žák po zvonění přicházející,
učitel se po důvodu pídící
žák drze odpovídající.
Žákajdu předkládající,
učitel poznámku píšící.
Žák domů se bojící.

Mokrá houba

Žáci houbou házející,
ta v okně mizející.
Její dopad všichni sledující.
Učitel smazání tabule žádající
a houbu hledající.
Nakonec, proti mazání rukávem brojící,
tak sám činící
a tabuli rukávem čistící.

Učitelova noční můra

Učitel test opravující,
hlasitě nadávající,
chyby podtrhávající.
Červená dopisující,
on náplň měnící,
pro další spěchající
a zásobu kupující.
Ráno žákům do duše
mluvící.

Hledání Balkánu

Žák Balkán hledající.
Z tašky cosi lovící.
Sýr balkánský nad hlavu zvedající.
Učitel za pět hodnotící.

Závist

Učitel příklad zadávající,
Na kalkulačce počítající.
Žáci píšící,
učiteli přístroj závidějící.

Hodina IVT

Žáci na netu hrající, surfující –
výklad neposlouchající.
Učitel marně se snažící.

Výpadek proudu

Zvonek nezvonící,
světlo nesvítící.
Škola končící –
žáci se radující,
domů spěchající.

Tajná zpráva

Po třídě papír kolující.
Učitel jej zachycující,
čtoucí,
obsahu nerozumící.
Do koše jej vyhazující.
zpráva adresátovi nedocházející.

Definitivní vypnutí

Mobil zvonící,
učitel křičící,
fouka navždy vypínající -
o lavici jej rozbíjející.

Hodina geometrie

Učitel kosodélník požadující,
Žák na tabuli kosočtverec kreslící.
Učitel jej zastavující
a obrazec mazající.
Žák ve tváři rudnoucí.
Učitel jej radši příště nevyvolávající.

Ztraceni na Zemi

No sedět ve škole a soustředit se na vyučování je těžké. Zvláště, když se blíží prázdniny, sluníčko svítí a je vedro k padnutí. Za takového počasí by se nemělo učit. – myslela si většina žáků osmé třídy a z oken učebny se dívala na fontánu v městském parku. Co by za to dali, kdyby nemuseli sedět ve škole!

Blížilo se poledne. Vzduch na ulici se tetelil, sluneční paprsky se odrážely od dláždění chodníku jako od obřího zrcadla, jen učitel před tabulí neúnavně vykládal látku.

Ale pak i on ztichl a vytřeštil oči na blankytně modrou oblohu.

Na první pohled na ní nebylo nic zvláštního. Po nebi pluly bílé mraky, pofukoval slabý větřík... A mezi nimi se objevila tmavá koule. Jako by se z nebe řítil obrovský, na černo obarvený míč. Jenomže, kdo by ho mohl házet z takové výšky?

Ssssssss! Několik hlav se otočilo po zvuku. Nikdo nic neviděl. Jako by syčení vycházelo odnikud a vznášelo se ve vzduchu. Pár žáků obrátilo pohled k nebi.

Tmavý, kulovitý útvar se přibližoval. Syčení sílilo. A změnilo se. Znělo jako pára unikající z parní lokomotivy. Třída se po sobě nechápavě podívala. Všichni mlčeli, oči upřené na ten podivný předmět. Řítíl se k městu a vypadalo to, že má namířeno přímo do parku.

Několik posledních metrů. Vzduch byl skoro nedýchatelný, jak se ohřál. Všichni viděli, že je to skoro pravidelně kulatý kámen jen o něco menší, než fotbalový míč. Rudě žhnul, jak byl rozpálený. Namířil si to přímo ke kašně. Nemusel se jí ani dotknout a voda se okamžitě proměnila v páru.

Ohlušující rána, záblesk a meteorit se zavrtil do země. Nějakou dobu to trvalo, než se ozval městský rozhlas se žádostí o okamžité vyklizení ohrožené oblasti.

„Hele, nepůjdem se tam kouknout?“ Dva žáci osmičky seděli na zídce před domem a bavili se o poledním neštěstí. „Ty jako myslíš, že tam nebudou hlídat policajti?“ zeptal se druhý a tázavě se podíval na kamaráda. „Copak se tam stal zločin?“ významně si zaťukal na čelo. „A proč by tam nemohli hlídat?“ „Stejně o tom ví celé město a všichni se tam poženou... My se jenom podíváme.“ Mladík vedle něj pokrčil rameny a vyrazili.

Nikde nikdo nebyl. Kámen ležel v kráteru nedaleko zbytků kašny. Kluci se k němu sehnuli. Už viděli, jak by si u učitele mineralogie polepšili, kdyby mu do školní sbírky přinesli meteorit. Ještě několik dní a budou se uzavírat známky. Mohli by si vylepšit hodnocení z biologie a třeba by se o nich ještě psalo v městském tisku. „Dva neohrožení žáci...“ hlásal by palcový titulěk.

Pod meteoritem se něco kroutilo. Vypadalo to jako nějaký červ. „Ty jo! Sleduj. To vezmeme na bižuli.“ Ukázal na tvory jeden z nich. „A dalšího do zoo.“ Navrhl druhý. „Ale tam ho nevezmou. To by chtělo do přírodovědného ústavu, aby nám řekli, co to je zač.“ uvažoval jeho kamarád. „Podej mi tu krabičku od sirek.“ Kleknul si a několik živočichů do ní nabral.

Vraceli se k domovu. V rukou opatrně nesli krabičku s neznámými tvory. „Hele, my ale nevíme, co ty potvory žerou.“ Nadhodil jeden a se zájmem se na krabičku podíval. „Jo, průšvih. Co když umřou hladu, chudáčci?“ zeptal se druhý. Nerozhodně se na sebe dívali. Co teď? Na koho se mají obrátit? Zoo i přírodovědný ústav byly až v okresním městě.

„Ty jo, na co čekáme? Za učitelem biologie, ne?!“ Kluci přidali do kroku a živě diskutovali, jak je možné, že tihle živočichové přežili žár při dopadu meteoritu.

Učitel je mile přijal. Když mu mezi dveřmi bytu vysvětlili, co se vlastně děje, navrhl jim, že je ještě dnes doveze do ústavu a se vším jim pomůže. „Jenom zavolejte rodičům, aby o vás neměli strach.“ Dodal, než odešel do garáže.

Cestou si od kluků několikrát nechal vyprávět, jak k nálezu došlo. Neustále se ptal na podrobnosti a nikdy nebyl s odpovědí spokojený.

Vědci se s nimi nijak nebavili. Krabičku si převzali na vrátnici a ta brzy skončila ve sbírkách pod číslem JH132465...

Na tom mi nejvíce záleží

Jak člověku na něčem záleží, má o to strach. Když pak má o něco, nebo někoho strach, chce být s objektem o který se bojí.

Ať nám sebevíce záleží na svém okolí, každému stejně nejvíc záleží na sobě samém. Kolikrát jste si položili otázku: „A nestane se mi něco když...?“ Myslím si, že nesčetněkrát. Je to prostě lidská povaha. Nedá se s tím nic dělat, ale přesto často můžete slyšet, jak se někdo pošklebuje: „Jsi srab, ty se bojíš toho a toho a ještě toho.“ Ale proč se bojíme toho či onoho, to už si vysvětlit nenechají. Co když s tou věcí máme nějaké špatné zkušenosti, nebo nevěříme lidem, kteří se nás snaží přemluvit, abychom vyzkoušeli, co nám oni nabízí.

Avšak kdo z nás by si troufl takovému člověku říct do očí, že mu nedůvěřuje? Jistě, závisí na situaci. Když proti prvňáčkovi bude stát parta deváťáků a budou ho k něčemu přemlouvat, prvňáček prakticky nebude mít šanci jim jejich názor vyvrátit. Zato, dejme tomu, dva kamarádi taky z devítky, se domlouvají, že si po škole koupí cigarety. Jeden je slušný, druhý má už nějaké problémy s kázní. Slušnější z nich proti tomuto návrhu protestuje a jeho kamarád ho přemlouvá. Musíte uznat, že přemlouvaný teď má větší šanci obhájit svůj názor, než předchozí žák první třídy. A tak bych mohla s příklady pokračovat...

To, na čem mi nejvíce záleží se liší případ od případu. Záleží mi na kamarádech? Ano, jen těžko se dá žít bez někoho, s kým si můžu popovídat. A na rodině? No ovšem! Ale to jsou jenom moje osobní věci, na kterých záleží jenom mně. Copak vám, čtenářům, může záležet na mojí rodině, kamarádech? Neznáte je. Pro vás to jsou cizí lidé. Ano, i vám na nich může záležet, ale jen jako na lidech. Jenom jako na nějakých neznámých lidech, kteří bydlí ve městě, o kterém možná ani nevíte, že existuje.

Takových lidí, jako je moje rodina a kamarádi, pobíhá po Zemi pěkných pár miliard. Zeptejte se sami sebe: Záleží vám na těch miliardách, se kterými se nikdy nemůžete setkat? Jistě, záleží. Nebýt oblečení vyrobeného v Asii, v čem bychom tady chodili? Nebýt ovoce dováženého z celého světa, jsme v zimě bez ovoce... A přitom vůbec nevíme, že to tričko, které teď máme na sobě vyšila žena, která se jmenovala jako vaše spolužačka a že to ovoce, které jste si koupili rostlo na pozemku muže, který vypadá jako váš učitel.

Všechno souvisí se vším. A i když nám třeba nezáleží na tom, jestli támhle někde na druhém konci světa nezuří válka, záleží nám na tom, abychom z té země dostávali suroviny, potraviny a další pro nás nezbytné věci.

Nehledě na to, že svět je dneska strašně malinký. Na letišti nasednete do letadla a za x hodin se z ptačí perspektivy můžete dívat přímo na bojiště. To je rozdíl mezi minulostí a dneškem. Kolumbus nevěděl, že doplul do Ameriky, zatímco my si cestu naplánujeme skoro na milimetry přesně. Stejně tak si ji však může naplánuvat kdokoli jiný. Ať jakékoli znepřátelené státy, nebo budoucí spojenci.

Proto člověku nesmí nezáležet na tom, co se děje ve světě. Co je nám do globálního oteplování? Nás stejně nepostihne, tak co?! Ale už tak trochu zapomínáme na svoje děti vnoučata, pravnoučata... a další generace, které přijdou po nás. Tenhle názor ještě podporují teorie, že doba ledová se pravidelně střídá s globálním oteplováním. Řekneme si: Takhle to prostě je.

Takhle to prostě je. A znáte někoho, kdo zažil dobu ledovou? Že se vůbec ptám. Neznáte. Nezná nikdo. Jak pak vědci mohou vědět, že to takhle je? Jistě je víc teorií. Jedna lepší než druhá. Tak třeba pro příklad. Jiná teorie o globálním oteplování a tání ledovců říká, že kdyby roztály všechny ledovce, hladiny oceánů by stouply o 60metrů. A to je taky problém. Na světě stále přibývá lidí, města se stěhují stále blíž k mořím...

Musí nám prostě záležet i na tom, na čem by nám nejradši nezáleželo, abychom našim následovníkům zajistili svět, ve kterém se dá alespoň trochu normálně žít. Na to, jak tohle

zajistit, se názory opět různí. Některé si jsou podobné a sdružují se v různých skupinách, ale každý z té party si je vykládá stejně trochu jinak. Po svém. Tak, jak se mu hodí, líbí. Jak si ale člověk může být jistý, že hájí názory zrovna té správné skupiny? A že je hájí tak, aby ji vlastně nepoškodil?

Ono je vlastně jedno, na čem záleží nějaké pubertáče. Stejně s tím zatím nemůže nic dělat. A až bude moct, situace se změní, nebo změní názor ona a bude se bít za něco jiného, než za co by se bila teď.

Každý máme nějaký sen, pro který se snažíme udělat maximum. Záleží nám na něm, ale během cesty za jeho splněním nám záleží na množství dalších věcí. Třeba k tomu, abychom se dostali na střední školu (a na tom nám záleží), potřebujeme dobré známky, takže nám musí záležet i na naší nynější škole. To je jeden příklad z mnoha. Tenhle se stále mění, protože za pár let se budeme chystat na vysokou a pak se budeme ucházet o naše vysněné místo. To se pak taky změní, protože nastane doba jít do důchodu.

To je (aspoň podle mě) první skupina oznámení na tom mi nejvíc záleží. Pak je ta druhá kategorie. V té jsou věci, na kterých nám záleží delší dobu. Třeba někdo chce být spisovatel. Proč ne, vždyť je přeci hezké dělat lidem radost tím, že napíšu něco pěkného. Ale jak se to k těm lidem dostane? Autor svoje dílo musí nějak vydat. Svoje první pokusy může umístit třeba na svůj blog. Paráda, řekne si. Ale pak najde literární soutěž, do které by svoje dílo chtěl přihlásit. Přečte si pravidla a hle – jen původní, dosud nepublikovaná díla. A má smůlu. Od té doby toho moc na svůj blog nedává a rozesílá do dalších a dalších literárních soutěží, přičemž doufá, že si ho konečně někdo všimne a výtvor mu vydá. Když je jeho dílo konečně vydáno, je to jenom ve sborníčku, který dostane on a jeho kolegové. Řekne si: „Chtělo by to vydat knihu.“ Jenomže to se mnohem snadněji řekne, než udělá. Soutěže, kde by se mu tohle přání mohlo splnit požadují kolem 150 stran nejméně. A když takový autor napsal nejvíc 50 stran rukopisu, je nad slunce jasnější, že na svoji první knihu si bude muset počkat ještě pěkně dlouho.

Každému záleží na něčem jiném. A každému na tom taky záleží úplně jinak. Ale teď si představte, že vám jde o život. A objektu (záměrně píšu objekt, protože nemůžu vědět, jestli vám závisí na živé, nebo neživé bytosti) na kterém vám záleží také. Co byste zachraňovali první? Sebe, nebo byste se obětovali pro onen objekt? Myslím, že každý si v takové situaci rychle přehodnotí, jestli je důležitější jeho (například) luxusně zařízený dům, nebo zdraví jeho rodiny a sebe.

Právě po takovéhle zkoušce pochopí, na čem mu opravdu nejvíc záleží...

Lenka Martinková
www.ok2bvg.cz/lenka

Lenka Martinková
www.ok2bvg.cz/lenka